

**Múzeumpedagógiai feladat – tanulói feladatlap
múzeumlátogatáshoz
Magyar Földrajzi Múzeum, Érd**

Magyar utazók, földrajzi felfedezők című kiállítása

A feladatlapot összeállította: Kiss Vivien, 2011

Feladatmegoldás a múzeumban

Az én elképzeléseim szerint a múzeumlátogatás során az osztály kisebb csapatokat alkotva ismerkedne meg a kiállítással. Például ha lenne egy harmincfős osztályom, azt hat öt fős csoportra osztanám. Ezek a csoportok külön-külön kapnának egy feladatlapot, és azt kitöltve megismernék a kiállítás anyagát.

A feladatlapon kilenc feladat található, mindegyikre körülbelül 10-10 percet terveztem, így mintegy másfél óra alatt végezni lehetne az összes feladattal.

Mindegyik csoport rendelkezésére áll egy atlasz, illetve papír, tollak és színes ceruzák.

Bizonyos feladatok konkrétan egy-egy felfedezőre vonatkoznak. Úgy képzeltem el, hogy mindegyik csoport feladatlapján ezeknél a feladatoknál - a jelleg, a típus természetesen ugyanolyan lenne - más-más felfedező szerepelne. Később, az iskolai órán a csoportok külön elmondanák megoldásaikat, így a többiek ezt meghallgatva információikat bővíthetnék. Így tehát nem csak azzal a felfedezővel ismerkednének meg, akivel a feladatlapon éppen foglalkoztak. Mindez a 3-as, 4-es, 5-ös és 7-es feladatra vonatkozik. Én a feladatlapomon ezeknél a feladatoknál egy-egy lehetségesen feladandó felfedezőt kiválasztottam, és úgy készítettem el a megoldásokat is.

Az 1-es, 2-es, 6-os, 8-as, 9-es feladat egyforma lenne mindenkinek. De később ezeknél a feladatoknál is megnéznénk az órán, hogy hogyan oldották meg a diákok.

3. feladat – Újságcikkírás (3. terem)

Írjatok egy rövid újságcikket Kőrösi Csoma Sándorról! Most jutott el Magyarországra a híre eredményeinek, fogalmazzátok meg így a cikket, illetve a felfedezővel kapcsolatos kiállított tárgyak közül is foglaljatok bele néhányat!

4. feladat – Naplóírás (3. terem)

Írjatok egy naplóbejegyzést Cholnoky Jenő egy elképzelt napjáról! Használjátok a róla szóló szöveget és a képeket is!

5. feladat – Térképábrázolás (4. terem)

Jelöljétek be a térképen Teleki Sámuel afrikai útját! Használjátok hozzá az atlaszotokat! Lássátok el feliratokkal a térképet! Mit tudtok leolvasni az atlasz térképéről útjának állomásairól? Írjatok mindegyik állomásról egy-egy állítást!

6. feladat – Rajzolás és kiegészítés (4. terem)

A Magyar Tudományos Afrika Expedíció kiállított tárgyaiból rajzoljatok le néhányat magatok is a papírra, ezeket pedig egészítsétek ki úgy, hogy egy maszáj falu életképe jelenjen meg a lapon!

7. feladat – Versírás (4. terem)

Írjatok egy rövid verset Magyar Lászlóról!

Szerepeljenek benne a következő szavak: kiszumba, kalimba, Kongó, bennszülött, víz, táska!

8. feladat – Kakukktojás (5. terem)

Négy-négy szót/kifejezést láttok a sorokban. Ezek közül három egy-egy felfedezőre vonatkozik, akiket a 20. század magyar utazóinak termében láthattok. Viszont van egy-egy kakukktojás is mindegyik sorban, ami nem illik a másik három közé. Húzzátok alá ezeket, és a másik három jellemző alapján nevezzétek meg mindegyik sorban az elbújtatott felfedezőt! Mire a feladat végére értek, mindegyik sorban lesz egy kakukktojásotok, ezek szintén egy egészet alkotnak, egy felfedezőre vonatkoznak. Vajon ő ki lehet?

Magyar Természettudományi Múzeum – Mongólia – vízipipa – állatfajok

Szojuz 36 – 1980. május 26. – nyolc nap – iszlamológia

Kőrösi Csoma Sándor – mekkai zarándoklat – India – székely

Kőolaj – híres apa – Brazília – arab nyelv

Új-Guinea – gyógyítás – iszlám országok történelme és irodalma – kivégzés

Közel-Kelet – Afganisztán – Belső-Ázsia – brit állampolgárság

9. feladat – Jóslás

Képzeljétek el, hogy a 22. században visszatértek a múzeumba! Mit gondoltok, milyen lenne a 21. század magyar felfedezőinek terme? Írjátok le néhány mondatban, hogy mi lenne benne, milyen területekről láthatnátok ott dolgokat, és mik lehetnének ezek a dolgok!

Megoldások

1. feladat – Címerkészítés (1. terem)

A kreativitás, a gondolkodás, a tárgyi tudás fejlődhet a feladatmegoldás során.

Egy lehetséges megoldás:

Mindenképpen jelezni kell a földrajzi vonatkozást, például hegyekkel, folyókkal. Az expedíciók szerepét lehetne azzal érzékeltetni, hogy felfedezőket rajzolnak, akik éppen a hegyre igyekeznek feljutni. Akár egy indián is lerajzolható, ezzel szintén a felfedezésekre, az expedíciókra utalhatunk (bár ez az én címeremben nem szerepel). Térképet is lehet rajzolni, illetve utalni a Társaság folyóiratára. Én rárajzolnám Hunfalvy Jánost is, aki mint az első elnök igen fontos szereplője a Társaság történetének.

Az általam felvázolt címertervezetet mellékeltem. (Több üres papírlapot is kapnának a diákok, mielőtt nekikezdenek a feladatlap megoldásának.)

2. feladat – Keresztrejtvény (1-2. terem)

A feladattal a tárgyi tudás gyarapodását szeretném elérni, hogy miközben a diákok a válaszokat keresik – további információkhoz is jutva – megismerkedjenek a felfedezőkkal.

1.	U	N	G	A	L	U	N	G										
2.	H	E	L	L	M	I	K	S	A									
3.	M	O	T	O	R	K	E	R	É	K	P	Á	R					
4.	M	A	D	A	G	A	S	Z	K	Á	R							
5.	B	R	E	N	T	Á	N	K	Á	R	O	L	Y					
6.	T	A	T	Á	R	O	K											
7.	F	E	J															
8.	I	N	D	I	A													
9.	E	U	R	O	P	I	C	A	V	A	R	I	E	T	A	S		

3. feladat – Újságcikkírás (3. terem)

Az anyanyelvi kompetencia fejlesztését segítheti elő a feladat. A stílusokkal kapcsolatban is lehetnek megszabások, akár lehet az tudományos folyóirat, akár valamelyik bulvárlap stílusa. A megoldásom inkább az utóbbit mutatja.

Kőrösi Csoma Sándor, magyar felfedező nem mindennapi tettet vitt véghez... Erről értesültünk nemrég, és most beszámolunk róla Önöknek is, kedves Olvasók. Nem elég, hogy gyalog indult el felfedezőújtára, de mindezt Önökért tette, a Hazáért. A magyarok őshazáját kívánta megtalálni, ezzel is hozzájárulni a történelmünk tisztázásához. Egy különleges kultúra feltárója lett, a tibetiek közelébe férközött, és sok időt náluk töltve, megismerte a nyelvüket és kultúrájukat. Mindezek csúcspontjaként elkészítette tibeti-angol szótárát és nyelvtanát. Számos tárggyal gazdagodott útja során, és ezeket az Önök rendelkezésére bocsátja! Itt van többek között a Buddhát ábrázoló dombormű, egy phorpa, azaz étkezésre használatos tibeti fa edény, a buddhista imamalom, melynek pörgethető hengerébe imaszöveget helyeztek. Ezeket nemsokára Önök is megtekinthetik, ennek időpontjáról majd lapunk is beszámol.

4. feladat – Naplóírás (3. terem)

A feladat során a gondolkodásuk, kreativitásuk, tárgyi tudásuk, illetve a fogalmazás során az anyanyelvi kompetenciájuk fejlődik a diákoknak.

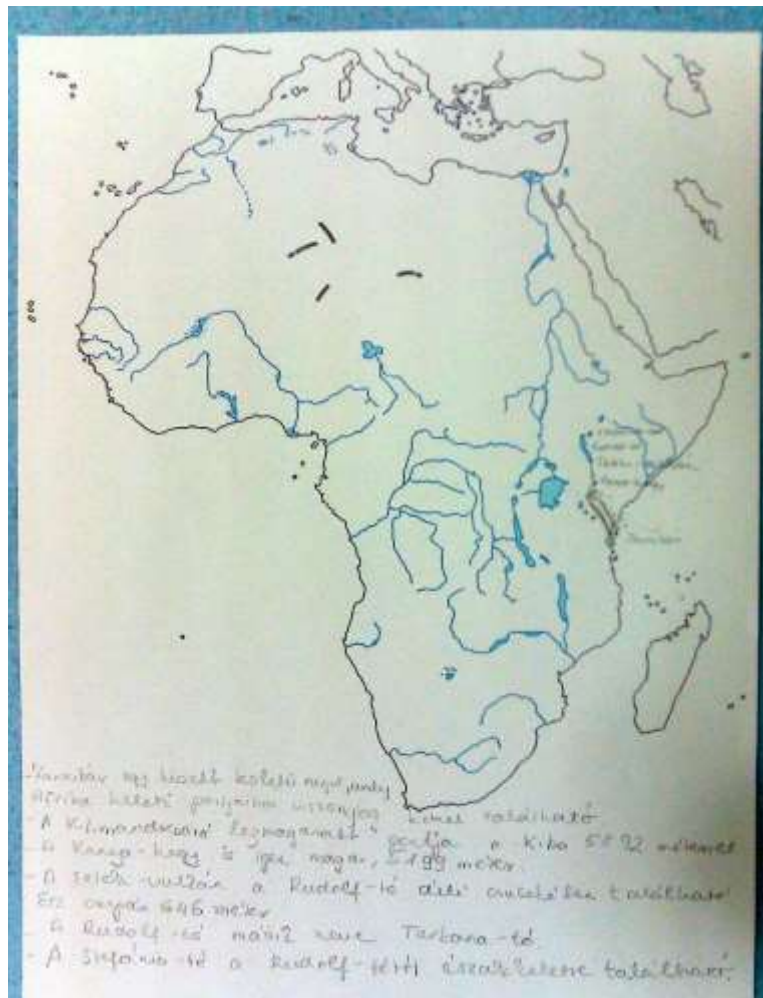
Egy lehetséges megoldás:

március 02.

Ma is nagyon sokat gyalogoltam, de ez nem állított meg abban, hogy mindenről igyekezzek jegyzetet készíteni. Sok érdekes dolgot láttam ma, a kínaiak különleges épületei igazán lenyűgöztek. Ráadásul egyedi taligájukat is kipróbálhattam. Bámulatos kultúrával ismerkedek meg itt. Egy rövid kis koncertet is adtak nekem, legjobban a bambuszfurulya hangja tetszett, de a szájjorgona is igen szépen szólt. Miután ez véget ért, még teázni is leültem köztük. Ekkor egy olyan dolgot is láttam, ami eddig fel sem tűnt, a kis pénzerméik egy szalagon a nyakukban lógtak. Napközben még a Jangce területén végeztem méréseket. Este megvacsoráztam egyik éttermükben, a rizs és a tofu igen kedvemre való étel volt, kár, hogy az evőpálcikával még nehezen barátkozom meg. A nap végén pedig a Jangce vizétől nyertem egy kis felfrissülést.

5. feladat – Térképábrázolás (4. terem)

A feladat a térképolvasást fejlesztheti, illetve bővíti a topográfiai ismereteket.

6. feladat - Rajzolás és kiegészítés (4. terem)

Ez a feladat továbbgondolásokra ösztönöz, miután lerajzolták a tárgyakat, azon kell gondolkodniuk a diákoknak, hogy az adott környezetre mi jellemző még. Fejlődik a gondolkodásuk, fel kell eleveníteniük eddigi ismereteiket, illetve újabb földrajzi vonatkozású információkat is szereznek.

A képen található az általam felvázolt megoldás. Én a lerajzolt tárgyakon (maszáj nő és maszáj harcos, edény, pajzs, lándzsa, lávadarab) kívül egy oroszlánt, egy akácfát és a maszájok kunyhóját, illetve a tábortűzet jelenítettem meg.

7. feladat – Versírás (4. terem)

A feladat az anyanyelvi képességeket fejlesztheti, illetve a gondolkodást is, mikor azon törik a fejüket a diákok, hogy milyen módon használják fel a kijelölt szavakat. Illetve összeáll egy kép a fejükben az adott felfedezőről, miközben utána néznek a szavaknak. A szavak közül néhány direkt az adott felfedezőhöz kapcsolható (pl Kongó), míg néhány konkrétan nem rendelhető hozzá, így a gyerekeknek kell kitalálni, hogy hogyan építik bele a versbe (pl táska).

*Magyar Lászlónak hívták őt,
aki elvett egy bennszülött nőt.
Elment a messzi Kongó vizéhez,
megnézte ottan a sokféle népeket.
Víz volt bőven a nagy folyóban,
amikor megszólalt a kiszumba és kalimba.
Tetszett neki nagyon e muzsika,
így a táskáját letéve, ott maradt boldogan.*

8. feladat – Kakukktojás (5. terem)

A feladattal újabb információkhoz jutnak a diákok a felfedezőkről, immár a 20. századra vonatkozóan.

*Magyar Természettudományi Múzeum – Mongólia – vízipipa – állatfajok: KASZAB ZOLTÁN
Szojuz 36 – 1980. május 26. – nyolc nap – iszlamológia: FARKAS BERTALAN
Kőrösi Csoma Sándor – mekkai zarándoklat – India – székely: JAKABOS ÖDÖN
kőolaj – híres apa – Brazília – arab nyelv: ifj. LÓCZY LAJOS*

Új- Guinea – gyógyítás – iszlám országok történelme és irodalma – kivégzés – MOLNÁR MÁRIA
Közel- Kelet – Afganisztán – Belső-Ázsia – brit állampolgárság – STEIN AURÉL

A kakukktojásokban pedig GERMANUS GYULA rejtőzik.

9. feladat – Jóslás

A feladattal a diákok kreatív és kritikai gondolkodását szeretném fejleszteni, illetve a prognosztizálást, a jelen tendenciáiból a jövőre vonatkoztatott következtetések megtételét szeretném még elérni.

Lehetséges feladatmegoldásnak tartom például:

A Mars magyar meghódítói. A Marson létesített első emberi településekről is szerepelhetnének képek - akár lehetnek ezek négyzetes „űrhajóházak” -, továbbá a Marson viselt emberi ruhák is megjelenhetnének, ez utóbbi is teljesen a gyerekek fantáziájára van bízva, pl „szkafander szoknya”. A Naprendszerrel maradván, esetleg további bolygók meghódítását is elképzelhetik, például a Vénuszét.